

Position paper in verband met het rondetafelgesprek ‘Opheffen van het handhavingsmoratorium Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (DBA)’. Vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 5 september 2024.

Algemeen standpunt Techniek Nederland

Dit najaar neemt de politiek een besluit over opheffing van het handhavingsmoratorium van de Wet DBA. De handhaving van de wet is al drie keer uitgesteld. Dit leidt tot veel onrust. Bovendien ontstaan er scheve verhoudingen tussen bedrijven die het risico nemen om zzp'ers in te zetten met kenmerken van een dienstverband en bedrijven die dat niet aandurven. Techniek Nederland pleit voor eenduidige regelgeving voor een werkbare praktijksituatie, zowel voor inleners als voor zzp'ers. Hieronder een overzicht van onze kritiekpunten en aanbevelingen.

Opheffen moratorium door de Belastingdienst is prematuur

Techniek Nederland is van mening dat het opheffen van het moratorium door de Belastingdienst prematuur is. Het is nog niet helder wat de contouren zijn van de nieuwe Wet waarop de Belastingdienst gaat toetsen. Bovendien moet eerst het fiscale verschil tussen werkenden in dienstverband of als zelfstandige beter in balans worden gebracht. Dit kan door verplichtingen te introduceren op het gebied van pensioen en arbeidsongeschiktheid en de fiscale behandeling zoveel mogelijk gelijk te trekken. Dat betekent: minder lasten op arbeid in dienstverband en extra lasten op het gebied van fiscale behandeling van zelfstandigen.

Wanneer toch besloten wordt tot opheffing van het moratorium zou de Belastingdienst zich, gelet op de beperkte capaciteit, moeten richten op uurtarieven van zelfstandigen lager dan 33 euro. Dat is ook de groep waarbij de commissie Roemer de meeste problemen heeft geconstateerd.

Stel het ondernemerschap centraal (bij uurtarieven boven 33 euro)

Het wetsvoorstel gaat ervan uit dat er eigenlijk één juiste contractvorm is en de wilsbedoeling van partijen er verder niet toe doet. Voor zelfstandigen die hier bewust voor kiezen (met uurtarieven hoger dan 33 euro), is beoordeling van deze persoon als ondernemer in het economisch verkeer het meest relevant.

Het wetsvoorstel gaat ook uit van de veronderstelling dat zelfstandigen onvrijwillig werkzaam zijn als zelfstandige bij een laag uurtarief en introduceert een rechtsvermoeden van een arbeidsovereenkomst bij een uurtarief lager dan 33 euro. In de installatiebranche liggen de uurtarieven tussen 60 tot 80 euro, maar een rechtsvermoeden van zelfstandigheid boven 33 euro wordt niet geïntroduceerd.

Wetsvoorstel past niet bij SER middellange termijn advies

Techniek Nederland vindt het wetsvoorstel geen passende uitwerking van het SER Middellange termijn advies waarvan de kern is om de werkende zonder onderhandelingsmacht beter te beschermen. Dit was ook de conclusie van het Rapport Roemer ('Geen Tweederangsburgers') van 30 oktober 2020. Voor de werkende met onderhandelingsmacht zou niets veranderen, anders dan dat de fiscale voordelen afgebouwd zouden worden. Het wetsvoorstel lijkt zich echter ook te richten op de groep zónder onderhandelingsmacht, waarmee wij in de installatiebranche voornamelijk te maken hebben.

Ondernemerschap is onderbelicht

In het eerste conceptwetsvoorstel werd het begrip 'arbeid verrichten in dienst van', als genoemd in de definitie van de arbeidsovereenkomst, aan de hand van drie afzonderlijke criteria beoordeeld:

- A: Werkinhoudelijke aansturing
- B: Organisatorische inbedding
- C: Voor eigen rekening en risico

Techniek Nederland heeft geconstateerd dat de indicator werkinhoudelijke aansturing van de werkgever en organisatorische inbedding van het werk het zwaarst wegen bij de beoordeling van de arbeidsrelatie. Het ondernemerschap is een onderbelicht onderdeel. In het nieuwe conceptvoorstel dat eind juni is gestuurd naar de Raad van State constateren wij geen wezenlijke verandering.

Houd rekening met branche-specifieke regelingen

Er moet volgens Techniek Nederland rekening worden gehouden met verplichtingen die voortvloeien uit normen en wettelijke regelingen in specifieke branches. Het opvolgen van deze normen en wetten is geen vorm van werkinhoudelijke aansturing, maar een verplichting die simpelweg nagekomen moet worden. In de installatiebranche zijn dergelijke normen en regelingen van groot belang bij het werken aan de elektrische- en gasnetten en technische installaties in verband met onder meer veiligheid.

Verduidelijking van de status van modelovereenkomsten is nodig

In het wetsvoorstel wordt een verkenning aangekondigd naar de status van modelovereenkomsten. De modelovereenkomsten in onze branche zijn medio 2023 overeengekomen met de Belastingdienst en bevatten branche-specifieke criteria. Deze overeenkomsten hebben een looptijd tot 2028. In de modelovereenkomsten zijn criteria opgenomen over de beoordeling van de zelfstandige als ondernemer.

Hef fiscale verschillen tussen werkenden en zelfstandigen zoveel mogelijk op

De zelfstandigen die werkzaam zijn in de installatiebranche hanteren tarieven die ver boven de in het wetsvoorstel genoemde 33 euro liggen. Door de fiscaal ongelijke behandeling en het ontbreken van verplichtingen op het terrein van arbeidsongeschiktheid en pensioen ontstaan er grote bruto-nettoverschillen in de beloning tussen werknemers werkzaam in dienstverband en zelfstandigen.

Voorbeeld: Een zelfstandig werkend monteur met een voltijd dienstverband heeft een brutoloon van 3.750 euro per maand. De werkgeverslasten (pensioen, sociale premies en overige zaken) bedragen circa 52%, zodat de totale kosten 5.700 euro per maand zijn. Netto ontvangt deze werknemer 2.829 euro per maand. Dat is 49% van de totale kosten. Een zelfstandige die per maand 133 uur werkt (een werknemer werkt 164 uur) heeft met een uurtarief van 60 euro een salaris van 7.980 euro bruto per maand. Netto ontvangt deze zelfstandige 5.219 euro. Dat is 65% van de kosten.

Wij vinden dat er sprake moet zijn van een gelijk speelveld tussen werkenden. De verwachting is echter dat pensioenverplichtingen voor zelfstandigen en een verplichte verzekering tegen arbeidsongeschiktheid niet eerder ingevoerd zullen zijn dan in de jaren 2027/2028 of zelfs later.

Het is logisch om pas ná invoering van pensioen- en verzekeringsverplichtingen te kijken naar regelgeving op het gebied van beoordeling van zelfstandigen. Daarbij moeten ook de fiscale verschillen betrokken worden, zoals de lasten op arbeid (bruto-netto) en de beoogde afbouw van de zelfstandigenaftrek.

Effecten op de arbeidsmarkt

De installatiebranche biedt werk aan ruim 180.000 mensen waaronder bijna 30.000 zelfstandigen. Ongeveer 15% is dus zelfstandige. Er zijn nu al signalen dat zelfstandigen niet als werknemer in dienst willen treden bij de opdrachtgever. Dat zou kunnen leiden tot waterbed-effecten, zoals uitzending/detachering. Het is bovendien niet wenselijk dat deze zelfstandige arbeidskrachten de branche verlaten want daardoor neemt de grote arbeidskrachte in de techniek alleen maar verder toe. Er zijn nu al zo'n 30.000 vacatures, blijkt uit het rapport [Trendfiles](#) van Opleidings- en Ontwikkelingsfonds Wij Techniek.

Over Techniek Nederland

Techniek Nederland is de ondernemersvereniging van de sector techniek en vertegenwoordigt ruim 30.000 bedrijven en zelfstandigen in de installatiebranche met een totaalomzet van 26 miljard euro per jaar. De technische detailhandel bestaat uit 15.000 winkels die een jaaromzet realiseren van 10 miljard euro per jaar. Daarmee is de sector een economische en sociale factor van betekenis. Onze leden ontwerpen, leveren, installeren en onderhouden slimme techniek binnen woningbouw, utiliteitsbouw, industrie en infrastructuur. Van zonnepaneel, warmtepomp, badkamers en smart homes, tot snelle en veilige dataverbindingen, innovatieve verkeersoplossingen, complete technische installaties, steeds slimmere productielijnen en flexibele gebouwen. Meer dan welke sector ook maken we technische ontwikkelingen praktisch toepasbaar en daarmee maatschappelijk relevant.

Meer informatie n.a.v. dit position paper

Vincent Sapuletej (specialist arbeidsvoorwaarden, Techniek Nederland),
v.sapuletej@technieknederland.nl, 06 57491806.